

Lieta C-807/18**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2018. gada 20. decembris

Iesniedzējtiesa:

Fővárosi Törvényszék (Ungārija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2018. gada 11. septembris

Prasītāja:

Telenor Magyarország Zrt.

Atbildētāja:

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnöke (Ungārija)

Pamatlietas priekšmets

Prasība par Ungārijas regulatīvās iestādes lēmumu, ar ko tā telekomunikāciju operatora piedāvāto datplūsmas pakalpojumu tarifu plānu, kas ļauj principā ierobežoti izmantot atsevišķas lietojumprogrammas, bet bez apjoma ierobežojumiem un ātruma palēninājuma izmantot citas lietojumprogrammas (pazīstams kā pazeminātais tarifu plāns *MyChat*), atzina par nesaderīgu ar Regulas 2015/2120 3. panta 3. punktu un ar ko minētajam operatoram tika uzlikts pienākums novērst esošās atšķirības starp atsevišķām interneta plūsmām.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Kāds Regulas 2015/2120 3. panta noteikums ir piemērojams pazeminātajam tarifu plānam *MyChat*? Vai šis pazeminātais tarifu plāns var būt saderīgs ar Regulas 2015/2120 3. panta 3. punktu un tādējādi atbilst taisnīgas un nediskriminējošas attieksmes prasībām? Cik pilnīga un plaša ir jāveic pārbaude valsts regulatīvajai iestādei saskaņā ar Regulas 2015/2120 3. pantu?

Juridiskais pamats: LESD 267. pants.

Prejudiciālie jautājumi

1. Vai komerciāla vienošanās starp interneta piekļuves pakalpojumu sniedzēju un tiešo lietotāju, saskaņā ar kuru pakalpojumu sniedzējs tiešajam lietotājam piemēro nulles tarifu par datplūsmu, kas tiek nodrošināta saistībā ar atsevišķām lietojumprogrammām (proti, ar konkrētām lietojumprogrammām nodrošinātā datplūsma netiek ņemta vērā datu patēriņa uzskaites nolūkā un tās ātrums netiek samazināts, ja ir patērēts datu apjoms, par kuru ir noslēgts līgums), un saskaņā ar kuru šis pakalpojumu sniedzējs, piemērojot ar tiešo lietotāju noslēgtās komerciālās vienošanās noteikumus, pieļauj diskrimināciju, kas ir vērsta tikai pret tādu tiešo lietotāju, kas ir šī vienošanās slēdzēja puse, un nevis pret tiešo lietotāju, kas nav tās slēdzēja puse, ir jāinterpretē atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2015/2120 (2015. gada 25. novembris), ar ko nosaka pasākumus sakarā ar piekļuvi atvērtam internetam un groza Direktīvu 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem un Regulu (ES) Nr. 531/2012 par viesabonēšanu publiskajos mobilo sakaru tīklos Savienībā (turpmāk tekstā – “regula”), 3. panta 2. punktam?

2. Ja uz pirmo jautājumu ir sniedzama noraidoša atbilde, vai regulas 3. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai konstatētu pārkāpuma esamību, ņemot vērā arī regulas 7. apsvērumu, ir jāveic ietekmes un tirgus novērtējums, kurā ir jānoskaidro, vai interneta piekļuves pakalpojumu sniedzēja noteiktie pasākumi faktiski ierobežo – un attiecīgā gadījumā cik lielā mērā ierobežo – tiesības, kas tiešajam lietotājam ir atzītas regulas 3. panta 1. punktā?

3. Neskarot pirmo un otro prejudiciālo jautājumu, vai regulas 3. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā noteiktais aizliegums ir vispārīgs un objektīvs, tāpēc ar to ir aizliegts jebkurš datplūsmas pārvaldības pasākums, ar ko tiek noteikta atšķirīga [attieksme pret] konkrētu interneta saturu, neatkarīgi no tā, vai interneta piekļuves pakalpojumu sniedzējs to ir paredzējis līgumā, izmantojot komercpraksi vai kādu citu rīcību?

4. Ja atbilde uz trešo jautājumu ir apstiprinoša, vai regulas 3. panta 3. punkta pārkāpuma esamību var konstatēt arī tikai diskriminācijas pastāvēšanas dēļ, nerodoties nepieciešamībai papildus veikt tirgus un ietekmes novērtējumu, no kā izriet, ka šajā gadījumā novērtējums saskaņā ar regulas 3. panta 1. un 2. punktu nav jāveic?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2015/2120 (2015. gada 25. novembris), ar ko nosaka pasākumus sakarā ar piekļuvi atvērtam internetam un groza Direktīvu 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem un Regulu (ES) Nr. 531/2012 par viesabonēšanu publiskajos mobilo sakaru tīklos Savienībā (OV 2015, L 310, 1. lpp.), 7. apsvērumu un 3. un 5. pants.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (2003. gada Likums 100 par elektroniskajiem sakariem).

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 *Telenor*, viens no lielākajiem telekomunikāciju pakalpojumu sniedzējiem Ungārijā, kā vienu no produktiem piedāvā [datplūsmas] pakalpojumu tarifu plānu *MyChat*. Šajā tarifu plānā ir nodrošināta, pirmkārt, 1 Gb datplūsma un, otrkārt, dažu galveno lietojumprogrammu (*Facebook, Facebook Messenger, Whatsapp, Instagram, Twitter* un *Viber*) bezlimita lietošana valsts teritorijā. Atlasīto lietojumprogrammu lietošana netiek ieskaitīta 1 Gb datplūsmā, un tās ir pieejamas abonentiem, kuriem ir pilna apjoma (nesamazināta) piekļuve plašjoslas [pakalpojumam], tostarp arī tad, ja ir patērēts 1 Gb, savukārt ar citām interneta lietojumprogrammām nodrošinātā datplūsma netiek iekļauta pazeminātajā tarifu plānā un par to ir jāmaksā, turklāt tad, kad ir izmantots 1 Gb, piekļuve tai tiek ierobežota, samazinot interneta ātrumu.
- 2 Pirmās instances iestāde *Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala* (Valsts plašsaziņas līdzekļu un komunikāciju birojs, Ungārija) lēma, ka pazemināto tarifu plāns *MyChat* bija uzskatāms par datplūsmas pārvaldības pasākumu kā komercpraksi, kas nav saderīga ar Regulas 2015/2120 3. panta 3. punktā noteiktajām taisnīgas un nediskriminējošas attieksmes prasībām, un lika prasītājam novērst starp atsevišķām datplūsmām esošās atšķirības, kas ir prettiesiskas.
- 3 Otrās instances iestāde un atbildētāja – *Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnöke* (Valsts plašsaziņas līdzekļu un komunikāciju biroja prezidentūra, Ungārija) – pirmās instances iestādes lēmumu atstāja negrozītu. Otrās instances iestāde, balstoties uz objektīviem pamatiem un neņemot vērā [pasākumu] veidu, atzina par aizliegtu jebkādu datplūsmas pārvaldības pasākumu, ar ko ir noteikta atšķirīga attieksme pret konkrētu interneta saturu, un [uzskatīja], ka tarifu plāns *MyChat* nepārprotami ir datplūsmas pārvaldības pasākums, jo abonentiem ar to tiek piedāvāta atsevišķu atlasītu lietojumprogrammu bezlimita izmantošana, nodrošinot nemainīgu kvalitāti, savukārt piekļuve pārējam interneta saturam tiek palēnināta, samazinot augšupielādes un lejupielādes ātrumu līdz maksimāli 32 kbit/s, ja ir pārsniegts noteikts datplūsmas apjoms, un ka nebija konstatējami Regulas 2015/2120 3. panta 3. punktā paredzētie apstākļi, kuru dēļ drīkst piemērot datplūsmas pārvaldības pasākumus.
- 4 Prasītāja par otrās instances iestādes lēmumu cēla prasību iesniedzējtiesā.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 5 Prasītāja uzskata, ka atbildētāja ir pieļāvusi kļūdu, šauri interpretējot Regulu 2015/2120. Pēc prasītājas domām, regulatīvajai iestādei bija jāveic

pārbaude divos posmos, tādējādi tai vispirms bija jāizvērtē, vai ar attiecīgo rīcību tika pārkāpti Regulas 2015/2120 3. panta 3. punktā vai 1. un 2. punktā paredzētie noteikumi, un, ja tas tā būtu, tai vēlāk bija jāveic šāda ierobežojuma vai traucējumu ietekmes novērtējums. Prasītāja apgalvo, ka šajā gadījumā regulatīvā iestāde veica tikai šīs pārbaudes pirmo posmu, jo, balstoties uz 3. panta 3. punktu, tā izvērtēja diskriminācijas esamību, bet neveica pilnīgu tās ietekmes novērtējumu. Prasītāja uzskata, ka nepieciešamību veikt ietekmes novērtējumu var izsecināt no Regulas 2015/2120 5. panta.

- 6 Prasītāja pārmet regulatīvajai iestādei arī to, ka tā bija piemērojusi tikai Regulas 2015/2120 3. panta 3. punktu. Šī apgalvojuma pamatā galvenokārt ir apstākļi, ka būtu bijis jāpiemēro nevis šī tiesību norma, kurā ir saglabāta saikne ar pakalpojumu sniedzēja vienpusēji noteiktajiem pasākumiem, bet šī paša panta 1. un 2. punkts, jo *MyChat* pakalpojuma sniegšana ir jāuzskata par komercpraksi, kas izriet no divpusējas vienošanās starp tiešo lietotāju un pakalpojumu sniedzēju.
- 7 Šis arguments pakārtoti ir balstīts uz apgalvojumu, ka Regulas 2015/2120 3. panta 1.–3. punkts ir jāinterpretē kopsakarā, tādējādi datplūsmas pārvaldība ir uzskatāma par prettiesisku, ja tiek ierobežota izvēles brīvība vai patērētāju tiesības, kas atzītas 3. panta 1. un 2. punktā. Prasītājas ieskatā tarifu plāns *MyChat* ir tiesisks, jo patērētāja izvēles brīvība tiek paplašināta, nodrošinot viņam gan noteikta apjoma vispārēju datplūsmu, proti, tādu, kas izmantojama attiecībā uz jebkādu saturu, gan īpašu un bezlimita datu apjomu tērzēšanas pakalpojumu izmantošanai. Runājot par apstākli, ka tarifu plānā *MyChat* ir dota priekšroka atsevišķām tērzēšanas lietojumprogrammām salīdzinājumā ar citām, prasītāja norāda, ka tarifu plāna *MyChat* abonenti var piekļūt jebkurai tērzēšanas lietojumprogrammai 1 Gb datplūsmas ietvaros. Tomēr tā uzskata, ka, ņemot vērā attiecīgus praktiskus ierobežojumus, pakalpojumu tarifu plānā nebūtu iespējams iekļaut jebkuru tērzēšanas lietojumprogrammu, kas darbojas pasaulē.
- 8 Regulatīvā iestāde, kas [šajā lietā] ir atbildētāja, apgalvo, ka ietekmes novērtējums esot jāveic tikai tad, ja ir noslēgta vienošanās starp tiešo lietotāju un pakalpojumu sniedzēju, uz kuru ir atsauce Regulas 2015/2120 3. panta 2. punktā, vai arī gadījumā, ja pastāv iespēja, ka ar vienošanos vai komercpraksi tiek nodarīts kaitējums tiešā lietotāja tiesībām, kas atzītas tās 3. panta 1. punktā, lai arī šīs regulas 3. panta 3. punkta pārkāpumu nav iespējams konstatēt. Savukārt Regulas 2015/2120 3. panta 3. punktā nepārprotami ir noteikts, ka objektīvi ir aizliegts jebkurš datplūsmas pārvaldības pasākums, ar ko tiek noteikta atšķirīga attieksme pret dažādu interneta saturu (neatkarīgi no tā, vai interneta piekļuves pakalpojumu sniedzējs to nosaka, noslēdzot vienošanos, izmantojot komercpraksi vai cita veida rīcību). Atbildētāja uzskata, ka izskatāmajā lietā pārbaude divos posmos nav jāveic, jo ir jāanalizē 3. panta 3. punkts un ar to arī pietiek, un ka nav jāpierāda, vai ar aizliegto datplūsmas pārvaldības pasākumu tiek būtiski ierobežotas tiešo lietotāju tiesības un izvēles brīvība.
- 9 Tarifu plāns *MyChat* ir jāuzskata par komercpraksi, ar kuru tiek piemērots aizliegts datplūsmas pārvaldības pasākums, un to neatspēko prasītājas izklāstītā

argumentācija (piemēram, ka iepriekš netiek liegta piekļuve nekādam saturam vai nevienai lietojumprogrammai un ka abonenti vienmēr var noslēgt līgumu par datplūsmu, ar ko ir atļauta vispārēja lietošana). Prasītāja nevar apgalvot, ka mērķi nodrošināt pakalpojumu, kas neatbilst Regulas 2015/2120 noteikumiem, atbilstību tīkla neitralitātes prasībām nav iespējams sasniegt, jo nevis tīkla neitralitātes prasības ir jāpielāgo prasītājas produktu klāstam, bet, gluži pretēji, tās pienākums ir piedāvāt produktus, kas atbilst šādām prasībām.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 10 Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz vienu no pirmajiem Ungārijas regulatīvās iestādes uzraudzības lēmumiem, kas pieņemts saskaņā ar Regulu 2015/2120, un izraisa lielas domstarpības par divu aspektu interpretāciju. Saistībā ar pirmo aspektu, kas attiecas uz materiālajām tiesībām, rodas šaubas par to, vai interneta piekļuves pakalpojuma sniedzēja piedāvātais pakalpojumu tarifu plāns var būt saderīgs ar minētajā regulā noteiktajām tīkla neitralitātes prasībām un kāda tās tiesību norma tam ir jāpiemēro. Otrajam aspektam piemīt procesuāls raksturs, un ir jāprecizē, cik pilnīga un plaša pārbaude ir jāveic valsts regulatīvajai iestādei. Šīs tiesvedības iznākums ietekmēs simtus tūkstošu patērētāju, un šajā lietā sniegtā interpretācija var būtiski ietekmēt arī nākamo pārbaudi, kas būs jāveic iestādei, orientāciju, mērķi un apjomu.
- 11 Regulas 2015/2120 tiesību normas ir jaunas. Cik zināms iesniedzējtiesai, ne Savienības tiesībās, ne dalībvalstu tiesībās joprojām nepastāv šo tiesību normu vienvērtīga interpretācija. Lai arī par tiesību piemērošanu atbildīgajām iestādēm Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestādes 2016. gada 30. augusta pamatnostādņēs ir sniegti norādījumi, pusēm ir būtiskas domstarpības par to interpretāciju. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, iesniedzējtiesa uzskata, ka Tiesas interpretācija ir nepieciešama, lai iztiesātu pamatlietu.
- 12 Iesniedzējtiesas uzdotie prejudiciālie jautājumi, pirmkārt, attiecas uz to, kā interpretēt Regulas 2015/2120 3. panta 1. un 2. punktu un 3. panta 3. punktu, skatot tos kopsakarā ar tās 7. apsvērumu. Šaubas rodas par saikni starp šīm tiesību normām. Pēc iesniedzējtiesas domām, nav jāizslēdz, ka 3. panta 3. punktā noteiktā aizlieguma mērķis ir galvenokārt novērst, ka interneta piekļuves pakalpojumu sniedzēji nosaka vienpusējus pasākumus. Ja tomēr šajā lietā analizētā komercprakse ietilpst 3. panta 3. punkta piemērošanas jomā, tad rodas šaubas, vai faktiski ir runa par objektīvu un vispārīgu aizliegumu, kura dēļ nav jāveic ar tiesībām nesaderīgas prakses ietekmes novērtējums, vai arī saskaņā ar 7. apsvēruma saturu ir jānosaka atbilstoši noteikumi, lai izvērtētu, vai nav būtiski ierobežotas patērētāja tiesības “piekļūt atvērtam internetam” vai viņa izvēles brīvība.
- 13 Prasītāja nenoliedz, ka ar tarifu plānu *MyChat* datplūsma tiek pārvaldīta atšķirīgi atkarībā no atlasītajām lietojumprogrammām vai cita interneta satura, bet, lai gan atbilstoši regulatīvās iestādes interpretācijai ar to pietiek, lai konstatētu Savienības

tiesību pārkāpumu, prasītāja uzskata, ka ir jāanalizē arī citas regulā paredzētās tiesību normas. Pamatojoties uz gramatisko interpretāciju, iesniedzējtiesa secina, ka Regulas 2015/2120 3. panta 3. punktā ir noteikts autonomš, nepārprotams un beznosacījuma saistošs pienākums.

- 14 Tomēr, ja tiktu pieņemta prasītājas argumentācija, pamatlietā būtu jāpiemēro Regulas 2015/2120 3. panta 2. punkts, kas izraisītu jautājumu par to, vai komerciālas vienošanās starp pakalpojumu sniedzēju un tiešo lietotāju, ko pēdējais minētais noslēdz, īstenojot savu izvēles brīvību, esamība liedz pieņemt argumentu, saskaņā ar kuru tiešā lietotāja tiesībām nodarītu kaitējumu var izvērtēt objektīvi un bez nepieciešamības izskatīt jebkādu citu prasību, jo šajā gadījumā pakalpojumu sniedzējs un tiešais lietotājs ir abpusēji vienojušies par pakalpojuma sniegšanas nosacījumiem atbilstoši pēdējā minētā gribai, un tas nozīmētu, ka tiešā lietotāja tiesību pārkāpumu var konstatēt tikai tad, ja tiek veikta individuāla pārbaude.
- 15 Turklāt, lai arī šajā ziņā nav sniegta neviena skaidra norāde, Regulas 2015/2120 3. panta 3. punktā noteiktā vispārīgā aizlieguma mērķis ir arī citu personu tiesību aizsardzība. Atbildētāja pamatoti apgalvo, ka, lai arī šajā lietā prasītāja faktiski nediskriminē tiešos lietotājus, tā diskriminē lietojumprogrammu nodrošinātājus vai satura pakalpojuma sniedzējus. Tas rada nopietnas bažas par prasītājas apgalvojuma par līgumslēgšanas brīvību pieņemamību, jo šī brīvība varētu izrietēt no tādas komerciālas vienošanās starp pakalpojumu sniedzēju un tiešo lietotāju, kas rada kaitējumu trešajai pusei, un tādējādi šī iemesla dēļ nevar īstenot Savienības tiesību normas tīkla neitralitātes jomā, ar kurām piekļuve atvērta internetam ir noteikta kā regulatīvs mērķis. Tomēr, ja tiktu pieņemts šis apgalvojums, rodas būtisks jautājums par to, vai, lai konstatētu normu tīkla neitralitātes jomā pārkāpumu, pietiek tikai ar diskriminācijas esamību vien, vai arī turklāt ir jāizvērtē tās ietekme.